

Den aktuelle landbrugsøkonomi	1
Inflation, stagnation, recession og renten	2
Usikkerhed på råvaremarkedet.....	2

Den aktuelle landbrugsøkonomi

Griseproduktionen:

Økonomien i griseproduktionen balancerer på et gennemsnitligt nulpunkt. Produktionen har derfor fortsat økonomiske udfordringer. Der er naturligvis store forskelle mellem de enkelte producenter, men fortsat høje råvare- og energipriser er de afgørende faktorer for den økonomiske udfordring.

I perioder har smågriseproducenter udfordringer med at få afsat deres smågrise. Dette skyldes dels manglende efterspørgsel fra udlandet på de danske smågrise, men også at flere slagtegriseproducenter har helt eller delvist indstillet produktionen, idet afkastet fra markbruget for 2022 har været langt mere overskudsgivende end at sende kornet gennem produktion af slagtegrise.

Det er svært eller måske endda umuligt at forudsige, hvornår udbud af grisekød er tilpasset en tilsvarende efterspørgsel. På svineproduktionsudvalgets årsmøde i januar vil dette emne omkring udbud og efterspørgsel blive et tema til drøftelse.

Vi forventer, at de økonomiske resultater i produktion af smågrise og slagtegrise bliver negativ, og i bedste fald lander på et nul resultat, når værdien af høsten er regnet ind. Selvom vi forventer et økonomisk resultat i 2022, der er i ubalance, så ser vi også, at der er forholdsvis stor tålmodighed fra producenternes finansieringskilder.

Mælkeproduktionen:

Siden redegørelsen i ØkonomiNyt 56 har mælkepriserne fortsat haft stigende tendens, og af de løbende økonomiske opfølgninger, som vi danner over året, ser vi meget høje indtjening i mælkeproduktionen. Selvom udgifterne også følger med op, vil alle mælkeproducenter opnå et økonomisk resultat i 2022, der ikke er oplevet så positivt før. –Det er yderst glædeligt.

Denne meget sjældne indtjeningsmulighed i produktion af mælk skal fortsat udnyttes til konsolidering og reinvestering i det samlede produktionsanlæg, så mælkeproduktionen kan modstå det økonomiske pres, der en dag kommer, når konjunkturerne igen falder.

Markbruget:

Selvom en del planteavlere endnu ikke har afregnet deres korn og raps for 2022, så står markbruget over for et godt økonomisk resultat i 2022. Det er som om, prisudviklingen på korn og raps er fladet ud, men også prisen på gødning ser ud til at være toppet. Priser på korn, raps og gødning er dog meget

påvirket af, hvordan krigen i Ukraine udvikler sig. Det er derfor vanskeligt at spå om udviklingen for høståret 2023.

Den særligt gunstige økonomiske situation for planteavlerne skal også udnyttes til konsolidering, så der skabes økonomisk robusthed i markbruget og dermed en økonomisk stødpude, når de økonomiske konjunkturer igen bliver negative.

Inflation, stagnation, recession og renten

I ØkonomiNyt 56 havde vi opstillet nedenstående tabel, som vi har aktualiseret med den nyeste viden.

	Vækst i BNP	Inflation	Cibor3-renten
2019 og 2020	0,8%	0,6%	-0,31%
2021	4,9%	1,5%	-0,21%
1. kvartal 2022	-0,5%	4,8%	-0,27%
2. kvartal 2022	0,9%	7,4%	-0,09%
3. kvartal 2022	0,5%	9,2%	+0,09%
Aktuel rente			+2,00%

Den 29. oktober 2021 forudså Den Europæiske Centralbank, med Christine Lagarde, at der mindst ville gå 3 år, før centralbanken ville forhøje renten, fra det daværende aktuelle niveau på minus 0,5%. Dermed fastholdt Den Europæiske Centralbank sit opkøbsprogram for at fastholde en ekspansiv pengepolitik og for dermed at undgå en dyb økonomisk recession i Europa.

Sammenfald af flere væsentlige faktorer fik inflationen til at stige hurtigt og markant i 2022. Dels den ekspansive pengepolitik, corona-hjælpepakker, uforløst forbrug efter corona-nedlukning med høj likviditetsreserve hos de enkelte forbrugere og sidst men ikke mindst råvare- og energikrisen udløst af krigen i Ukraine. Desuden har klimapolitikken haft en vis effekt på ovenstående.

Som det ses af ovenstående tabel, har væksten igen nået et stabilt lavt niveau, men med fortsat høj inflation. Det betyder, at stagflationen er ved at bide sig fast. Da centralbanken sidenhen har hævet renterne og stoppet opkøbsprogrammerne, alt sammen for at få styr på inflationen, så vil dette alt andet lige medføre et fald i inflationen.

Forskrækkelsen over, hvor hurtigt der kan pustes til inflation og dermed stigende renter, vil formentligt få centralbankerne til at være yderst forsigtige med at genstarte deres opkøbsprogrammer. Vi har allerede set mangel på likviditet i det finansielle marked. Det vil på sigt medføre recessionsøkonomi og dermed et fald i renten, hvis de økonomiske teorier stadig gælder, og det tror vi, de gør.

Med hensyn til de økonomiske teorier henviser vi til ØkonomiNyt 55 og 56 og sparer spalteplassen i dette ØkonomiNyt.

Usikkerhed på råvaremarkedet

Udbud og efterspørgsel, spekulation i markeder, krigens uforudsigelighed, mangel på likviditet, recessionsøkonomi og alt, hvad man ellers kan forestille sig, vil påvirke det kommende års markedsudvikling. Der findes formentlig ingen prognosemagere, der tør give et bud på deres forventninger til denne udvikling.

Vi er formentlig i det mest volatile markedsmiljø, vi i vores generation kommer til at opleve. Det betyder, at vi hver især med vores økonomiske dispositioner skal opføre os fornuftigt og forsigtigt og ikke tage større risici.

Vores økonomiske og kommercielle dispositioner vil derfor afhænge af de budgetter, vi lægger for det kommende år og vurdering af det råderum, som disse budgetter efterlader. At tage risiko vil være dumdrigt. Det er et spørgsmål om, hvem der skal tage tabene i forbindelse med de økonomiske udsving, vi har set i markederne i det seneste halvår. Hvis vi ikke passer på, vil vi stå med et økonomisk tab samt formentlig udhuling af aktivernes værdier. Likviditetsmangel vil påvirke spekulationerne i råvarer og dermed disse priser på et givent tidspunkt.

Vores anbefaling er derfor, at der udvises forsigtighed i forbindelse med køb og salg i et så volatilt marked, som let kan tage til i det kommende år. Risikostyring er en vigtig disciplin.

Dette var vores budskab for denne gang. Vi ønsker alle en god jul og et godt nytår.

Økonomi og Regnskab.